

Maria Stetina

Socialnämnden 2023-03-22

Avtalssamverkan mellan Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm om gemensam tjänstemannaorganisation för socialnämndens ansvar inom det familjerättsliga området

Ärende

Under våren 2022 beslutade de fyra kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm att ge en arbetsgrupp med representanter från respektive kommun i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam familjerätt.

Utredningens bedömning är att en gemensam familjerätt genom avtals-samverkan för Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholms kommun innebär samordningsvinster i form av en mer effektiv verksamhet med sammanhållen kompetens och bibehållen kontinuitet. En gemensam familjerätt bedöms ha goda möjligheter att utveckla verksamheten på ett sätt som kan bidra till de fördelar som identifierats med en sammanslagning. En sammanslagning av kommunernas familjerätter bedöms även vara förenligt med ett upprätthållande av principen om barnets bästa.

Baserat på utredningen föreslår socialförvaltningen således att Danderyds kommun ska ingå avtal om detta och vara värdkommun för den gemensamma organisationen. Handläggarna kommer i så fall att organiseras under en enhetschef inom socialförvaltningens familjeavdelning.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämndens beslut för egen del

Socialnämnden antar föreliggande förslag enligt ”Utredning om förutsättningar för en gemensam familjerätt för kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm”, daterad den 2 januari 2023.

Under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut enligt nedan beslutar socialnämnden att avsätta medel om totalt 186 666 kronor för åren 2023 och 2024 enligt redovisad kostnadskalkyl för Danderyds kommuns andel av de beräknade kostnaderna för genomförandeprojektet.

Maria Stetina

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Danderyds kommun ska genom avtalssamverkan med Lidingö, Vaxholm och Täby kommun skapa en gemensam tjänstemannaorganisation för socialnämndens ansvar inom det familjerättsliga området ("familjerätten").

Kommunfullmäktige noterar den redovisade kostnadsfördelningen mellan de samverkande kommunerna.

Bakgrund

Diskussioner om en gemensam familjerätt för nordostkommunerna i Stockholms län har förts i olika former och forum sedan 2009. Antalet intresserade kommuner har varierat över tid. Mellan åren 2019 och 2021 har frågan utretts, men underlaget som presenterades ansågs inte tillräckligt underbyggt för att ligga till grund för ett beslut. 2022-03-21 beslutar socialnämnden att uppdra åt socialdirektör att utreda förutsättningarna för en gemensam familjerätt med andra nordostkommuner och återrapportera förslag på åtgärder.

Under våren 2022 beslutade de fyra kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm att ge en arbetsgrupp med representanter från respektive kommun i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam familjerätt med Danderyd som värdkommun och vad ett sådant förslag praktiskt skulle innebära för kommunerna, se bilaga 1.

Familjerätten ger invånare stöd och rådgivning om familjerättsliga frågor som rör separation, vårdnad, boende och umgänge, fader- och föräldraskap samt adoptioner. Familjerätten utför också olika typer av utredningar på uppdrag av tingsrätten, vilket skiljer familjerättens arbete från socialtjänstens andra områden. De familjerättsliga frågorna regleras främst i föräldrabalken och till viss del i socialtjänstlagen. Även barnkonventionens principer om barns bästa är grundläggande för arbetet.

Juridisk samverkan

Den 1 juli 2018 infördes en generell rätt till kommunal avtalssamverkan i kommunallagen. Rätten ger kommunerna möjlighet att ingå avtalssamverkan med stöd av 9 kap. 37 § kommunallagen. Sveriges kommuner och regioner har lyft fram familjerätt som ett tänkbart och lämpligt område för kommunerna att överväga samverkan inom i syfte att underlätta, effektivisera och öka kvaliteten.

Avtalssamverkan innebär inte någon förändring av huvudmannaskapet för de uppgifter avtalet omfattar. Den kommun som åtar sig att utföra en uppgift åt en annan kommun övertar inte det övergripande ansvaret för uppgiften. Detta innebär att beslut som inte kan fattas av tjänsteman även fortsättningsvis beslutas av socialnämnden i hemkommunen.

Maria Stetina

Bedömning och slutsats

Bedömningen är att en gemensam familjerätt genom avtalssamverkan för Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholms kommun innebär samordningsvinster i form av en mer effektiv verksamhet med sammanhållen kompetens och bibehållen kontinuitet. Bedömningen är också att en gemensam familjerätt ger bättre förutsättningar för specialisering vilket kvalitetssäkrar verksamheten. En gemensam organisation bedöms ha goda möjligheter att utveckla verksamheten på ett sätt som kan bidra till de fördelar som identifierats med en sammanslagning.

Eventuella kommande förändringar av lagar och riktlinjer inom det familjerättsliga området förutsätter en organisation som har möjlighet att möta utvecklingen. Utvecklingsfrågor och metodutveckling kan drivas med större framgång i en gemensam familjerätt.

Beslut i Danderyds kommun

Socialförvaltningen gör bedömningen att själva ställningstagandet till om Danderyds kommun ska avtalssamverka med Lidingö, Täby och Vaxholm kommuner om en gemensam tjänstemannaorganisation för familjerätten är ett sådant beslut av principiell beskaffenhet som enligt 5 kap. 1 § kommunallagen ska fattas av kommunfullmäktige. Att besluta om att ingå avtalet är därefter ett led i socialnämndens ansvar att verkställa beslutet och omfattar i sig den typ av frågor som ingår i en nämnds ansvar enligt 6 kap. 3 och 6 §§ kommunallagen¹. Om fullmäktige fattar det föreslagna beslutet vid sitt sammanträde den 8 maj 2023 kan beslut om själva avtalet om avtalssamverkan tas tidigast vid socialnämndens sammanträde den 14 juni 2023. För en sammanhållen process i de avtalssamverkande kommunerna och för det fortsatta genomförandet om fullmäktige följer förslaget, är det av vikt att besluten tas enligt ovan.

Genomförande

En projektorganisation med en projektledare behöver tillsättas för att förbereda och genomföra sammanslagningen. Värdkommunen kommer anställa en projektledare samt en chef för att förbereda för verksamhetsstart. Respektive kommun deltar med passande funktioner i styrgrupp och arbetsgrupper som aktivt arbetar med införandet. Fokusområden för en projektorganisation är samverkansavtal, delegationsordning och styrdokument, organisation och personalresurser, lokaler, verksamhetssystem samt IT och

---

¹ 3 § Nämnderna beslutar i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om.

6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

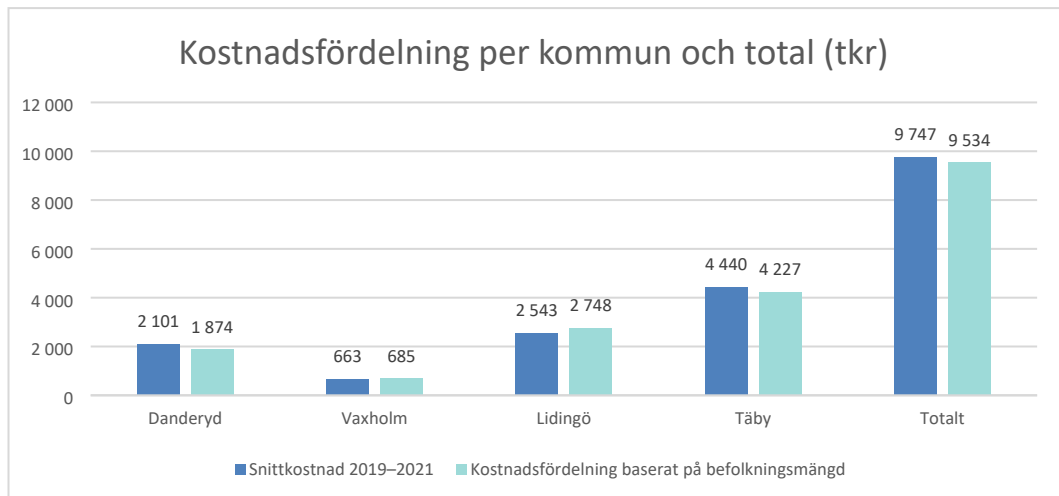
Maria Stetina

persondatasäkerhetsfrågor. För redogörelse av tidplan se bilaga 3.

Kostnader det medför med en anställd projektledare och en enhetschef under genomförandeprojektet fördelas mellan kommunerna genom nedan fördelningsnyckel beräknat på antal invånare. Beräkningen är en kalkyl och debitering kommer att ske utifrån faktisk kostnad.

Belopp i tkr	Danderyd	Vaxholm	Lidingö	Täby	Totalt
Procentuell kostnadsfördelning för den nya organisationen beräknat på antal invånare	20%	7%	29%	44%	100%
Kostnadsfördelning 2023	91 000	31 850	131 950	200 200	455 000
Kostnadsfördelning 2024	95 666	33 483	138 716	210 466	478 331
Sammanlagd kostnadsfördelning	186 666	65 333	270 666	410 666	933 331

Ekonomiska konsekvenser

Som framgår av utredningen visar beräknad prognos att kostnaderna skulle minska totalt givet att kommunerna skulle ingå en gemensam familjerätt. Kostnadsminskningen bedöms framför allt bero på lägre konsultkostnader och effektiviseringsvinster. Initialt kommer en implementeringskostnad uppstå för en projektledare som ska samordna implementeringsarbetet. Kostnaderna kommer att fördelas mellan de fyra kommunerna.

Maria Stetina

För Danderyds kommuns del innebär en övergång i en gemensam familjerätt enligt utredningen inte en ökad kostnad jämfört med snittkostnaden för familjerätten i kommunen mellan åren 2019–2021.

Konsekvenser för barn och unga

En sammanslagning av kommunernas familjerätter är förenligt med ett upprätthållande av principen om barnets bästa, se barnkonsekvensanalys i bilaga 1.

Britt-Marie Ekström
Socialdirektör

Åsa Wallén
Avdelningschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande Avtalssamverkan mellan Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm om gemensam tjänstemannaorganisation för socialnämndens ansvar inom det familjerättsliga området
2. Utredning om förutsättningar för en gemensam familjerätt för kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm, daterad den 2 januari 2023
3. Tidplan för en gemensam familjerätt, daterad den 18 januari 2023

Expedieras

Kommunstyrelsen

Lidingö stad omsorgs-och.socialforvaltningen@lidingo.se

Täby kommun son@taby.se

Vaxholms stad sociala@vaxholm.se